

სპექტრით მნიშვნელოვანწილად დაკავშირებული იყო 1907 წელს ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ დაარსებულ "საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებასთან". შეიძლება თანამად ითქვას რომ აღნიშნული საზოგადოება, მასთან არსებული მუზეუმით გახდა ის ნიშნები, როლის ქარგაზეც აეწყო "ქართველ ხელოვანთა საზოგადოების" მოღვაწეობა კულტურის ძეგლთა დაცვის ასპექტით. ორივე საზოგადოება, რომელთა მესვეურებსაც ექვთიმე თაყაიშვილის და დიმიტრი შევარდნაძის პირადი ურთიერთობის საუკეთესო ტრადიციები აკავშირებდა, ურიერთშეთანხმებულად მოქმედებდა. განსაკუთრებით ეს შეეხება ისტორიულ ძეგლთა დაცვის მიზნით მოწყობილ ერთობლივ სამეცნიერო - სამხატვრო ექსპედიციებს და მათ შედეგად მოწყობილ გამოცემებს.⁶

'ქართველ ხელოვანთა საზოგადოების' მოღვაწეობის პირველ ეტაპზე, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების წინა წლებში, აღნიშნული ორგანიზაციული გაერთიანების შესახებ არსებულ საზოგადოებრივ აზრს შესანიშნავად ახასიათებს ივანე ჯავახიშვილის მიმართვა "ქართველ ხელოვანთა საზოგადოებისადმი", რომელშიც დიდი მეცნიერი აღნიშნავს "... ქართველ ხელოვანთა საზოგადოების" გამგეობამ და ქართველმა მხატვრებმა საქართველოს საისტორიო საზოგადოების გამგეობასთან ერთად დიდი და საშვილიშვილო საქმე დაიწყეს მით, რომ ქართული ძველი მხატვრობის გადარჩენა იკისრეს... სასიამოვნოა, რომ ქართულ საზოგადოებას ასეთი მხნე და საქმის გულწრფელი მოტრფიალე, შეგნებული ხელოვანნი ჰყავს. ეს კარგა ნათლად გვიმტკიცებს, რომ თუ ჩვენ ხელი შევუწყვეთ, ქართული ძეგლის კედლის - მხატვრობის გადმოღება-გადმოხატვას მაშინვე შევძლებთ და ამით მაინც ქართულ მეცნიერებასა და ელლოვნებას ფასდაუდებელ განძს შევუნახავთ. ქართველმა საზოგადოებამ უნდა ისეთი იშვიათი დაკარგი შემთხვევით ისარგებლოს და ყოველი ღონე იხმაროს, რომ აღნიშნულ პირთა მუშაობა და ასე ჩინებულად დაწყებული საშვილიშვილო საქმე შეუფერხებლად მიმდინარეობდეს".⁷

შესაძლოა, დიდი მეცნიერის მიერ ახალბედა საზოგადოების სამოღვაწეო ასპარეზის დალოცვა გასდეს საბაბი იმისა, რომ "ქართველ ხელოვანთა საზოგადოებას" საწყის ეტაპზე ქართული პეიზაჟული პრესის კეთილგანწყობა და ყურადღება არ მოჰკლებია. ასე, მაგალითად გაზეთი "თნამედროვე აზრის" კორესპონდენტი იუწყებოდა, "ღღეს შუადღეს თორმეტ საათზე, ქართველ ხელოვანთა საზოგადოების სასარგებლოდ პროფესორი ივანე ჯავახიშვილი წაიკითხავს ლექციას ხელოვნების ისტორიიდან. ხელოვანთა საზოგადოება სულ ერთი თვე იქნება, რაც მოქმედებს და